

A könyvtári szakirodalom az elmúlt években nem kényeztette el olvasóit az állományalakítással (gyarapítás–apasztás) foglalkozó írásokkal. A nemzetközi szakirodalom már régebben is, de a hazai szak- és nem szakajtó csak mostanában kezdte felröppenteni a témát. Feltehetően az is ösztönzően hatott az állománnyal kapcsolatos kérdések újragondolásában, hogy kezdünk a „gazdaságosságban” gondolkodni. Az utóbbi időben az objektív, a kérdést megalapozottan tárgyaló cikkektől kezdve, a szenvedélyes hangú, szubjektív véleményekig több közlemény látott napvilágot. Mi sem kerülhetjük el és nem is kívánjuk elkerülni a témát, már csak azért sem, mert a könyvtárügy VII. ötéves tervében is jelentős helyet foglal el az állomány, mint olyan, illetve annak gyarapítási, apasztási és védelmi kérdése. Szerkesztőségünk birtokában már több ilyen témájú írás van; ezek közül közlünk most egyet, de a többit is folyamatosan közreadjuk. Miután tudjuk, hogy a szakmai közvélemény igen megosztott a kérdést illetően, örülnénk, ha a különböző álláspontokat a lap hasábjain ütköztethetnénk. Ehhez várjuk olvasóink hozzájárulását. (A szerk.)

FŐLÖSLEGES KÖNYVEK A KÖZMŰVELŐDÉSI KÖNYVTÁRAKBAN

ARATÓ ANTAL

Az állomány és az állománygyarapítás kérdéseivel foglalkozva nyilvánvalóan vizsgálnunk kell a vásárolt művek olvasói fogadtatását. A könyvtárosok azonban elsősorban a „pozitív keresletet” tanulmányozzák, vagyis a sikeres könyveket, a ki nem elégített igényeket stb. tartják számon, holott nyilvánvalóan fontos adalékot jelent a „negatív kereslet” tanulmányozása, vagyis a nem olvasott vagy az átlagosnál kevesebbszer kölcsönzött művek megismerése.

Számos gyakorlati tapasztalat (s néhány újabban készült adatfelvétel) bizonyítja, hogy közművelődési könyvtárainkban óhatatlanul és nagy számban leülepednek olyan, egyáltalában nem használt (felesleges?) könyvek, amelyek egyrészt állománygyarapítási hibák, másrészt talán rosszul értelmezett művelődéspolitikai célok és feladatok következtében kerültek a polcokra.

A vizsgálat jászberényi előzményei

A felesleges könyveket, példányokat is vásároló gyarapítás veszélyeire hívta fel a figyelmet a jászberényi Városi Könyvtárban végzett egyik korábbi vizsgálatunk. Kisebbség mintavétel alapján a 7 éve vásárolt, 3 példányban beszerzett művek forgalmát vizsgáltuk meg. Kiderült, hogy a vásárlások jó egyharmadában túlbecsültük az olvasói érdeklődést és felesleges példányokat is beszereztünk.*

A jászberényi Városi Könyvtár 1982-ben összeállította a nem kölcsönzött könyveinek a jegyzékét is. (Persze ez a jegyzék nagy számban tartalmaz olyan műveket is, ame-

* ARATÓ Antal: Beismerő vallomás feleslegesen vásárolt könyvekről. = Könyvtáros, 1982. 7. sz. 399–400. p.

lyek – ha nem is kölcsönözték őket, – nem hiányozhatnak a könyvtár gyűjteményéből.)

Pontosabban: a jegyzék a Városi Könyvtár központi gyűjteményének (a fiókkönyvtárak állományára nem terjedt ki a vizsgálat) azokat a könyveit tartalmazta, amelyeket megvásárlásuk óta senki sem kölcsönzött ki 1982 márciusáig. Vizsgálatunk nem terjedt ki az 1981-ben vásárolt művekre. Nyilvánvaló, hogy a listára felkerült könyveknek nem volt egyenlő esélyük arra, hogy olvasójukkal találkozzanak: egy 1980-ban beszerzett mű még remélheti, hogy a közeljövőben olvasót talál, míg egy 1965-ben vásárolt könyv esetében ennek már kisebb a valószínűsége; jegyzékünkön ezért jelöltük a művek kiadási évét. Mindehhez hozzá kell tenni, hogy az adatfelvételt megelőző években – az intézmény raktározási gondjait is enyhítendő –, mintegy 500 olyan könyvet selejteztünk ki rongálódás címén, amelyből feltűnően sok fölőspéldánnyal rendelkezünk. (Tanulságos lehet megemlíteni, hogy a selejtezésre ítélt kötetek legértékesebb részét számos könyvtárnak felajánlottuk, ám a válaszokból kiderült, ugyanezek ott is fölős példányszámban álltak rendelkezésre.)

Jegyzékünk természetesen nem tartalmazta a kézikönyvtár anyagát. A kézikönyvtári gyűjteményt nem vontuk le a teljes, az állományra vonatkozó adatokból sem; ezt a módszertani „nagyvonalúságot” megengedhettük magunknak, mivel csak néhány tizedszázalékkal csökkentek ily módon a nem olvasott könyvekre vonatkozó adatok. Sőt, az egyszerűség és a könnyebb tájékozódás kedvéért ezeket a százalékokat egész számra kerekítettük.

Jegyzékünk a központi gyűjtemény felnőtt részlegéből 4314 mű 4716 nem kölcsönzött példányát sorolta fel, a gyermekkönyvtári gyűjteményből pedig 588 mű 841 példányát; ez utóbbiakra nem terjed ki elemzésünk. (Az érdeklődők kedvéért közöljük, hogy a gyermekkönyvtár állománya 1981 decemberében: 8704 kötet ismeretközlő mű és 16 418 kötet szépirodalmi mű volt.)

A felnőtt részleg teljes állománya 53 774 kötet, amelynek 9%-át nem kölcsönözték ki egyszer sem (4716 kötet). A 18 842 kötetnyi szépirodalomból 1776 (6%), a 27 932 ismeretterjesztő és szakirodalomból 2940 (11%) kötetet nem használtak.

Láthatjuk, hogy a szépirodalmi művek esetében az átlagosnál kevesebb a nem olvasott könyv. (De joggal feltételezhetjük, hogy jóval több viszont a feleslegesen elolvasott (vagy csak kölcsönzött?) könyv a könyvtár értékkínálatához viszonyítva.)

A szépirodalmi művek között nagy a nem olvasott verseskötetek száma. A szépirodalmi állományban összesen 2700 verseskötet szerepel, s ennek 27%-át senki nem kölcsönözte.

A prózai alkotások közül legfájdalmasabb az értékes művek keresetlensége. Úgy tűnik, a könyvtárban mutatózó olvasói szokások mintha elmaradnának az irodalmi közízléstől, érdeklődéstől. Vagy mivel Magyarázható, hogy a könyvesboltokban sikert arató művek, sorozatok itt parlagon hevernek?

Külön vizsgálatot érdemelnének azok a szerzők, akik a jegyzéken több művükkel is szerepelnek. Annál is inkább, mert közülük jó néhányat éppen bizonyos olvasói érdeklődés kielégítésére vásároltunk (*Barabás Tibor, Baráth Endre, Fülöp János, Hegedűs Géza* stb.). S meg kellene határozunk a valóban feleslegesen vásárolt könyveket is. Vannak olyan művek, amelyeknek megjelenésük idején megvolt a maguk szerepe (s esetleg bekerülettek az olvasott könyvek közé is), ám ma már senki sem keresi őket; kiiktatásukkal

élőbbé varázsolhatnánk könyvtárunk állományát. Esetükben a kiadás éve jelenthetne egy mechanikus selejtezési szempontot: ahogy az egyre gyakoribb könyvesbolti áruszállításoknál sokszor egyetlen szempont, hogy a könyv három évnél régebben jelent meg, így a könyvtáros is már a gyarapítás során számolhatna ezzel az idő okozta értékcsökkenéssel bizonyos művek és kiadások esetében.

A nem kölcsönzött ismeretterjesztő kötetek arányát szakcsoportonként mutattuk ki (ld. *1. táblázat*). A nem olvasott könyvek aránya legnagyobb az egyes társadalomtudományi szakcsoportokban (320–322 politika, államelmélet: 33%; 338–339 szakcsoport: népgazdaság, anyagi javak megosztása, felhasználása: 33% stb. – ezzel szemben 200–290 vallás: 0,3%!).

A vizsgálat módszerei

Elkerülendő azt a veszélyt, hogy egyetlen könyvtár gyarapítási tevékenysége során létrejött állomány (amelyhez sajátos helyi olvasási szokások is kapcsolódhatnak) alapján általánosítsunk, 10 könyvtárban megvizsgáltuk a 100–180, 330, 370–371 szakcsoportokba tartozó nem olvasott könyveket. A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Módszertani Bizottsága tagjainak közreműködésével* 11 év (1970–1980) könyvterméséből vásárolt műveket néztük meg. Az adatgyűjtés 1982 júniusában történt, tehát a legkésőbb, 1980-ban beszerzett műveknek (példányoknak) mintegy másfél év állt rendelkezésükre, hogy az olvasók kézbe vegyék őket. (Természetesen ezek a könyvek nagyobb eséllyel kerülhettek a nem olvasottak közé, mint a korábban vásároltak.)

„Nem olvasott” vagy „nem keresett” könyveknek azokat tekintettük, amelyeket ebben az időszakban vásároltak meg és senki sem kölcsönözte őket vagy pedig csak egyetlen kölcsönzőjük volt. Természetesen vitatható, hogy az egyszer kölcsönzött könyvek, illetve példányok könyvtári jelenlétét hogyan értékeljük. Mint ahogy az egyáltalán nem kölcsönzött művek egy része, úgy feltehetően az egyszer kölcsönzött könyvek jó része is szükséges a könyvtárban. Figyelembe véve azonban a könyvtárközi kölcsönzés lehetőségét joggal feltételezhetjük, hogy az egyszer kölcsönzött műveket ily módon is olvasóink rendelkezésére bocsáthattuk volna; tehát ebben az értelemben feleslegessékné minősíthetők a könyvtár állományában. A táblázatokban egyébként az egyszer és az egyszer sem kölcsönzött műveket külön dolgoztuk fel, így az olvasónak lehetősége van a felesleges könyvekről saját értékelését kialakítania.

A vizsgálatot olyan könyvtárakban végeztük, ahol a könyvkártyákon jelölik a kölcsönzés tényét, tehát egyértelműen megállapítható a mű olvasóinak száma.

Munkatársaink a könyvtárak felnőtt részlegeiben a szabadpolcon és a raktárban nézték át a vizsgált állománycsoportokba tartozó művek példányait. Természetesen nem vettük tekintetbe a kézikönyvtári példányt. Az összehasonlítást az egyes szakcsoportok teljes, tehát az 1970-nél régebbi vásárlásokat is tartalmazó állományára vonatkozóan is elvégeztük.

* Önként vállalt szíves adatgyűjtésükért ezúton mondok köszönetet. (A. A.)

Vizsgálódásunk során általánosítható becslésekre törekedtünk, ezért a számítások kerekített értékeit adjuk meg.

Az elemzés során az egyszerűség kedvéért a 100–180 szakcsoportba tartozó műveket összefoglalóan filozófiai, a 330-ba soroltakat közgazdasági, a 370–371 jelzetűeket pedagógiai műveknek nevezzük. (Vizsgálódásunk a pedagógiai műveknek egy részére terjedt ki, s figyelmen kívül hagyta a 372–379 szakcsoportba tartozó szakkönyveket.)

A munkában részt vevő könyvtárak jó hasznát vették az összehasonlító táblázatoknak saját állománygyarapításuk megítélésére. Az adatgyűjtés kézzelfogható tapasztalatot nyújtott számunkra gyarapítási gyakorlatunk újraértékelésére, hatékonyságának kiértékelésére és szilárd alapul szolgált a felesleges könyvek kivonásához.

Egyszer vagy egyszer sem kölcsönzött könyvek

Ha a 2. táblázatba foglalt könyvtárak gyakorlatát tanulmányozzuk, láthatjuk, hogy a legtöbb feleslegesen vásárolt könyv (illetve a vásárlásokhoz képest a legkisebb érdeklődés) a közgazdaság körébe esik. 11 év vásárlásainak átlagosan 25%-át, a B-típusú könyvtárakban 33%-át senki sem, 14, illetve 17%-át csak egy olvasó kölcsönözte. Megállapítható tehát, hogy a vásárolt művek 30–40%-a „felesleges”. A pedagógiai műveknél valamivel jobb a helyzet: az összes mű 18%-a nem volt senkinél, 13%-a pedig egy olvasónál. (Az arányszámok növekednek, ha nem számoljuk a FSZEK kőbányai főkönyvtárát, amely átlagosnál nagyobb állományával nyilvánvalóan uralkodóvá teszi saját jellemzőit. A filozófiai könyvek körében 15% és 7%, illetve a FSZEK főkönyvtár nélkül 17% és 10% ez az arány. A három állománycsoportba tartozó 6355 könyv közül összesen 1139 kötetet nem olvasott senki.

A 3. táblázat a 11 év alatt vásárolt és nem olvasott könyvek számát és arányát az egyes szakcsoportok teljes, tehát az 1970 előtti beszerzéseket is tartalmazó kötetszámmal viszonyítva mutatja. Mivel a teljes kötetszám nyilvánvalóan nagyobb, mint a 11 év alatt vásárolt könyvek mennyisége, a %-os értékek természetesen kisebbek.

A könyvtártípusból szükségszerűen következő különbözőségek mellett a táblázat egyértelműen bizonyítja, hogy a könyvtárakban általános jelenség a nem olvasott (feleslegesen beszerzett) könyvek jelentős mennyisége. Ezzel a ténnyel szembe kell nézzünk.

A 3. táblázat jól tükrözi az egyes könyvtárak sajátosságait. Bonyhádön az egyszer sem kölcsönzött filozófiai művek aránya nagyobb az átlagosnál. Makón a közgazdasági könyvekről mondhatjuk el ugyanezt. Ez utóbbi könyvtárban a nem keresett pedagógiai könyvek kis száma tűnik fel, aminek ellenkezőjét viszont Vácón tapasztalhatjuk. Kiegészülő képet nyújt a miskolci könyvtár és a FSZEK X. kerületi főkönyvtára. A kőbányai egyébként a vizsgálatban részt vevő legnagyobb, az A-típushoz közelítő könyvtár, ám a gazdagabb gyűjteményből sem kellene következnie, hogy a pedagógiai könyvek közül 213 kötetet senki, 134-et pedig csak egy olvasó vegyen igénybe. A százalékosan kifejezett érdeklődést tekintve a vizsgált könyvek legkevésbé keresettek a községi könyvtárakban. Egészében véve úgy tűnik, hogy a nem olvasott művek aránya annál nagyobb, minél kisebb a könyvtár.

Itt említjük meg, hogy a 3. táblázat összesítő adatai szükségképpen torzítanak, hiszen a nagyobb könyvtárak adatai határozzák meg az értékeket. A B-típusú könyvtárak, valamint a községi könyvtárak után ezért közöltük százalékaik átlagát, bár ez a számítási módszer is torzít.

Használatlan többes példányok, vagy egy példány is sok?

Annak megállapításának legjobb módja, hogy vajon korlátozhattuk volna, illetve a jövőben korlátozhatjuk-e a feleslegesen vásárolt könyvek számát, az, ha megnézzük, hogy a nem, vagy csak egyszer kölcsönzött könyveknek van-e másod-, sőt többedik példányuk. Ebben az esetben ugyanis joggal feltételezhetjük, hogy a nem keresett példányokra egyáltalán nincs szükség.

Ezt a vizsgálatot csak a hat nagyobb könyvtár összesített adatára vonatkozóan végeztük el. A hat könyvtár 11 év alatt 1936 olyan könyvet szerzett be, amelyik nem volt senkinél vagy csak egy olvasónál. (Vizsgálatunk annyiban nem teljes, hogy Makón az egyszer kölcsönzött könyveket nem derítették fel.) A nem olvasott könyvek között lehetnek csak egyetlen példányban vásárolt művek, vagy a több példányban vásárolt művek egy vagy több, akár összes példánya. A 4. táblázat azokat az egyszer sem, vagy egyszer kölcsönzött könyveket tartalmazza, amelyekből csak egy-egy példányt találtunk bent a könyvtárakban. Az 5. táblázat viszont azokat az eseteket foglalja össze, amikor a könyvtárakban ugyanabból a műből 2–5 példányt is találtunk, amelyet senki vagy csak egy olvasó kölcsönzött. A táblázat értelmezésében a két példányos, nem olvasott mű tehát azt jelenti, hogy egyik példány sem volt senkinél, (0,0) vagy az egyiket senki, a másikat egy olvasó kölcsönözte (0,1), vagy mindkét példányt egy-egy olvasó (1,1). Ugyanez a helyzet a három és a több példányos művek esetében is. Ezeket a variációkat nem mutattuk ki táblázatunkban, s csak a lényegre korlátoztuk magunkat: 262 esetben vásároltak úgy a könyvtárak, hogy egy műből több, nem használt példányt is beszerettek. Összesen tehát $1354 + 262 = 1616$ olyan beszerzési döntés született, amelyek eredményeként 1936 el nem olvasott könyvet vásároltak. A 4. és 5. táblázat 1616 vásárlása közel egy példányban összesen $527 + 355 = 882$ esetben (ld. 5. táblázat) vásároltak egy művet a könyvtárak. A további 734 esetben (a vásárlások 45%-ában) azonban a kalkuláció még hibásabb volt: az egyszer sem vagy egyszer kölcsönzött könyvekből további használatlan példányokat is találtunk. A beszerzések közel felében a könyvtárosok tehát jelentősen csökkenthették volna a fölőspéldányok számát. Ráadásul ez nem járt volna nagy kockázattal, hiszen a műből egy példányt mindenképpen beszerettek.

Azt mondhatná valaki, hogy a 734 döntési hiba nem is olyan sok hat könyvtár 11 évi munkája során. (Átlagosan egy könyvtár egy év alatt csak 11 alkalommal döntött rosszul, ami a tűrési határon belül lehet.) Ám, ha azt tekintjük, hogy csupán három, viszonylag kevés (igaz, hogy az átlagosnál kevésbé olvasott) könyvet termő szakcsoport szerepelt vizsgálatunkban, aligha lehetünk elégedettek. Az egész állomány viszonylatában a téves, kifogásolható beszerzési döntések száma ennek sokszorosára rúghat.

Amíg szinte teljes bizonyossággal mondhattuk, hogy a nem olvasott többes példányokra nincs szükség, addig viszonylag nehéz állást foglalnunk (a beszerzéskor is, az utó-

lagos vizsgálódáskor is) az egy példányban vásárolt, nem olvasott művek esetében. Nyilvánvalóan a könyvtár a jövőnek is vásárol fontosnak ítélt műveket akkor is, ha eleve feltételezi, hogy ritkán keresik őket. A vizsgálat során kialakított értékrendünk szerint az egy példányban meglevő, nem olvasott művek mintegy 10–15%-át ítéljük feleslegesnek. Olyan felsőfokú szakkönyveket, amelyek valójában a tudományágak művelőinek forrásmunkái, olyan pedagógiai módszertani kiadványokat (tanári kézikönyvek, segédkönyvek stb.), amelyeket tapasztalataink szerint nem keresnek ezekben a könyvtárakban (feltehetően azért, mert megvannak a pedagógus házikönyvtárában vagy az iskolai könyvtárakban).

A felesleges művek beszerzésének egyik oka, hogy a könyvtárak nem egyeztetik rendeléseiket a székhelyükön működő többi könyvtárral; ennek vizsgálata azonban messzire vezetne.

A 6. táblázat azoknak a műveknek a listáját tartalmazza, amelyek a vizsgált hat B-típusú könyvtár és a FSZEK X. kerületi főkönyvtára, azaz hét könyvtár közül legalább háromban, mint nem olvasott (egyszer sem vagy egyszer kölcsönzött) művek, illetve példányok szerepeltek.

A listán szereplő könyvek nagyobbrészt olyan fontos művek, amelyeket feltétlenül be kell szereznünk a jelennek és jövőnek egyaránt. E művek esetében csupán a példányszámok sikertelen megállapításáról beszélhetünk. (179 mű 1150 példányából 530 kötet senkinél, 271 egy olvasónál volt.)

A nem olvasott, de értékes könyveket célszerű kiemelt státushoz juttatnunk fel-tárá és könyvajánló munkánkban. Ezért szükség van arra, hogy állományunkat az érték szempontjából is alaposan szemügyre vegyük.

Mindezek után joggal merül fel a kérdés, mi lehet a nem olvasott könyvek elfogadható aránya egy-egy közművelődési könyvtár állományában. Nyilvánvalóan a használat egyáltalában nem érdekli, hogy egy-egy műnek esetleg csak ő az egyetlen kölcsönzője; elvárja, hogy a könyvtártól minél nagyobb eséllyel kapja meg a keresett dokumentumot. Mindnyájan egy nemzeti könyvtárhoz hasonló gyűjteményt szeretnénk a közvetlen köz-elünkben tudni, ezért tudatunk alatt hajlunk arra, hogy a könyvtár megítélése döntő kritériumának az állomány nagyságát és sokféleségét tekintsük. E meggondolás alapján tehát az a jó könyvtár, amely inkább több könyvet vásárol, mint kevesebbet. Ennek természetes következménye, hogy nagy számban szerez be olyan műveket, másod- és sokadik példányokat, amelyekről előbb-utóbb kiderül, hogy feleslegesek. Nem kerülhető meg azonban az a kérdés, hogy milyen áron követi ezt a politikát. Nemcsak arról van szó, hogy drága pénzért elfekvő anyag halmozódik fel. Fontosabbnak tartjuk annak felvetését, hogy az ilyen művek vásárlására fordított összeget nem tudná-e a könyvtáros hasznosabban elkölteni? Nem lehetne-e az anyagi forrásokat a ki nem elégített kurrens, valós, olykor elutasított igények teljesítésére átcsoportosítani? A felesleges könyvek feldolgozásával, nyilvántartásával, raktározásával járó munkaidőt nem lehetne-e jobban kamatoztatni? Kétségtelen, hogy az olvasói igényekhez rugalmasabban igazodó, hatékonyságát a forgalmi mutatókkal bizonyító, tudatos ajánló és tanácsadó tevékenységet feltételező állomány-

gyarapítási munkának kockázatai is vannak (pl. a gyarapítás radikális korlátozásával esetleg reális olvasói igények is kielégítetlenül maradnak), ámde a folyamatos visszacsatolás megszervezésével, a könyvtárközi együttműködés segítségével, s főként a könyvtárközi kölcsönzés igénybevételével ezeket a veszélyeket a minimumra lehet csökkenteni.

A feleslegesen beszerzett könyvek túl nagy, a könyvtári munkát nehezítő, sőt káros mennyiségét gondos elemzésekkel kell megállapítani, mert csak így lesz lehetőségünk a gyarapítás hibáinak, téves becsléseinek, elképzeléseink korrigálására.

Könyvtárügyünk sajátos fejlődésének egyik jellemzője, hogy az állományok és szolgáltatások minőségi javulása mellett kialakult annak reális veszélye is, hogy a könyvtárak a pozitív irányú változással párhuzamosan fölőspéldány raktárrá váljanak. Ez a veszély különösen a kisebb könyvtárakban jelentkezik. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy a veszélyforrások között szerepel az a kényelmesség, a minden változtatástól való félelem is, amely a helyes művelődéspolitikai célokat elavult mechanizmusok működtetése révén kívánja megvalósítani.

1. táblázat

A nem kölcsönzött könyvek száma a jászberényi Városi Könyvtárban

Szakcsoport	Teljes állomány	Ebből nem kölcsönzött	A teljes állomány %-ában
1	kötet		4
	2	3	
001–90	1497	101	7
100–140	328	51	6
150–180	341	46	13
	669	97	14
200–290	210	6	0,3
300K1–300K–2	446	48	11
300K3–300K–9	43	16	4
300K1–300KPI	344	50	15
	833	114	14
300–301	278	35	13
308	213	39	18
210–312	210	11	5
320–321–322	158	52	33
323	383	78	20
324–325; 327			
329	320	66	21
330	310	89	29
331	504	128	25
333, 334, 336			

a táblázat folytatása

Szakcsoport	Teljes állomány	Ebből nem kölcsönzött	A teljes állomány %-ában
I	kötet		4
	2	3	
337	185	43	23
338–339	404	123	33
340–349, 347			
350	600	38	1
355	230	37	2
360, 362, 363			
368, 369	26	6	
370–379	1200	155	1
380–389	46	9	19
390–398	670	52	8
	5737	961	17
400	641	62	10
500–592	2168	82	4
610	700	24	3
608, 620, 621	875	54	6
622–628	110	17	15
629	300	7	2
630–639	1800	232	13
640–696	1811	116	6
	4896	426	8
700	320	35	11
710–728	352	59	17
730–745	400	54	13
750–760	908	77	8
770	222	9	4
780	652	135	21
791–794	482	44	9
796–799	620	27	4
	3956	440	11
800	462	80	17
820–890; 895	576	65	11
894	1342	227	17
	2380	372	16
908	189	47	25
910–912	1605	38	2
913–929	757	77	10
	2551	162	6
931–939	420	29	7
940–943; 944–980	478	16	3
943.9	796	48	6
	1694	93	5

2. táblázat

Az egyszer sem és az egyszer kölcsönzött könyvek az 1970 és 1980 között vásárolt állományban

Megnevezés	S z a k c s o p o r t													
	Egyszer sem		Egyszer kölcsönzött		Állomány	Nem használt össz.		Egyszer kölcsönzött		Állomány	Egyszer kölcsönzött		Nem használt össz.	
Bonyhád (B-típus) %-ban	55	29	20	12	71	32	84	254	20	12	59	39	98	351
	22	11	28	17	100	45	33	100	28	17	17	11	28	100
Jászberény (B-típus) %-ban	76	34	59	30	196	89	110	311	59	30	88	96	184	572
	24	11	43	22	100	65	35	100	43	22	15	17	32	100
Makó* (B-típus) %-ban	34	-	37	-	169	-	-	279	37	-	22	-	-	574
	12	-	22	-	100	-	-	100	22	-	4	-	-	100
Vác (B-típus) %-ban	73	39	77	35	228	112	112	437	77	35	234	154	388	909
	17	9	34	15	100	49	26	100	34	15	26	17	43	100
FSZEK X. ker. főkönyvtár %-ban	79	27	54	46	390	100	106	853	54	46	213	134	347	1498
	9	3	14	12	100	26	12	100	14	12	14	9	23	100
Miskolc (Városi fiók- könyvtár) %-ban	11	14	6	5	51	11	25	166	6	5	35	10	45	128
	7	8	12	10	100	22	15	100	12	10	27	8	35	100
Összesen** %-ban	294	143	216	128	876	344	437	2021	216	128	629	433	1062	3458
	15	7	25	14	100	39	22	100	25	14	18	13	31	100
FSZEK X. ker. fő- könyvtár nélküli %-ban	215	116	162	82	486	244	331	1168	162	82	416	299	715	1960
	18	10	33	17	100	50	28	100	33	17	21	15	36	100

* = nincs adat; ** = Az összesen adatai Makó nélkül készültek.

3. táblázat

Az 1970 és 1980 között vásárolt, egyszer sem és egyszer kölcsönzött könyvek a teljes állományban

	Szakcsoport													
	100–180						330						370–371	
	Egyszer sem kölcsönzött	Egyszer	Összes	Teljes állomány	Egyszer sem kölcsönzött	Egyszer	Összes	Teljes állomány	Egyszer sem kölcsönzött	Egyszer	Összes	Teljes állomány	Egyszer sem kölcsönzött	Teljes állomány
Bonyhád (B-típus) %-ban	55 17	29 9	84 26	319 100	20 16	12 10	32 26	122 100	59 12	39 7	98 19	504 100	819 100	
Jászberény (B-típus) %-ban	76 9	34 4	110 13	860 100	59 14	30 7	89 21	420 100	88 7	96 8	184 15	1210 100	819 100	
Makó* (B-típus) %-ban	34 10	– –	– –	354 100	37 17	– –	– –	220 100	22 3	– –	– –	819 100	819 100	
Vác (B-típus) %-ban	73 10	39 5	112 15	750 100	77 19	35 9	112 28	400 100	234 19	154 12	388 31	1250 100	1250 100	
A B-típusú könyvtárak %-ának átlaga	12	6	18	–	16	9	25	–	10	9	19	–	–	
FSZEK X. ker. főkönyvtár %-ban	79 5	27 2	106 7	1521 100	54 9	48 8	100 17	589 100	213 9	134 6	347 15	2308 100	2308 100	
Miskolc (városi fiók- könyvtár) %-ban	11 4	14 6	25 10	256 100	6 8	5 6	11 14	76 100	35 16	10 4	45 20	227 100	227 100	
Mezőtárkány (C-típus) %-ban	5 20	5 20	10 40	25 100	1 10	0 0	1 10	10 100	54 41	9 7	63 48	130 100	130 100	

* Nem vizsgálták

a táblázat folytatása

	Szakcsoport															
	110-180						330						370-371			
	Egyszer sem	Egyszer kölcsonzótt	Összes	Teljes állomá- mány	Egyszer sem	Egyszer kölcsonzótt	Összes	Teljes állomá- mány	Egyszer sem	Egyszer kölcsonzótt	Összes	Teljes állomá- mány	Egyszer sem	Egyszer kölcsonzótt	Összes	Teljes állomá- mány
Adács (C-típus) %-ban	5 25	0 0	5 25	20 100	1 10	2 20	3 30	10 100	11 14	6 7	17 21	80 100				
Istenmezeje (C-típus) %-ban	4 20	4 20	8 40	20 100	2 20	0 0	2 20	10 100	8 47	4 24	12 71	17 100				
Dormánd (D-típus)**																
A C-típusú könyvtárak %-ainak átlaga	22	13	35	-	13	7	20	-	34	13	47	-				
Összesen %-ban***	308 8	152 4	460 12	3771 100	220 13	130 8	350 21	1637 100	702 12	452 8	1154 20	5726 100				

** A három állománycsoport összesen 35 kötet; ebből 20 senkinél sem volt.

*** Az összes adatokban a makói könyvtár adatai, mivel nem teljesek, nem szerepelnek. Ha figyelembe vesszük az ott egyszer sem olvasott könyvek és az állomány mennyiségét, akkor az összesen a 0-szor olvasott filozófiai könyveket nem, közgazdasági könyveket 14%-ra, a pedagógiai könyvek arányát 11%-ra módosítja.

4. táblázat

Egyszer sem vagy egyszer kölcsönzött művek példányszáma az állományban

Példányszám az állományban	Egyszer sem										Egyszer										Mindössz.
	k ö l c s ö n z ö t t m ű v e k																				
	1	2	3	4	5	6	7	9	Összes	1	2	4	5	6	7	8	9	17	Összes	Mindössz.	
100–180	145	47	22	4	3			221	85	22	9								116	337	
330	121	52	19	7	3	–	1	–	203	64	19	9	4	1	–	1	–	–	98	301	
370–371	261	96	24	16	7	2	–	1	407	206	67	24	5	–	2	2	1	1	309	716	
Összesen	527	195	65	27	13	2	1	1	831	355	108	42	9	1	2	3	1	1	523	1354	

5. táblázat

Könyvtáranként több példányban nem olvasott művek száma

Példányszám az állományban	2 példányban nem olvasott										3 példányban nem olvasott										4 példányban nem olvasott										5 példányban nem olvasott		Mindössz.
	Könyvtáranként több példányban nem olvasott művek száma																																
	2	3	4	5	6	7	8	8	Össz.	3	4	5	6	6	12	Össz.	4	5	6	7	8	8	Össz.	6	10	Össz.							
100–180	35	10	9	1	–	–	–	–	55	2	2	2	–	–	6	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	62							
330	22	9	3	–	–	–	–	–	34	1	2	2	1	–	6	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	41							
370–371	80	17	11	7	4	3	2	124	12	5	8	4	1	30	–	1	1	1	1	1	1	4	–	1	159								
Összesen	137	36	23	8	4	3	2	213	15	9	12	5	1	42	1	1	1	1	1	1	1	5	1	1	262								

Megjegyzés: A „nem olvasott” kifejezést a 0 és 1 kölcsönző esetében használjuk. Így a 2 példányban nem olvasott lehet: 0, 0 – 0, 1, 1 olvasó stb. Ezek között a variációk között nem tettünk különbséget!

6. táblázat

Legalább három könyvtárban egyszer sem vagy csak egyszer kölcsönzött művek

Szerző, cím, megjelenés éve	Hány könyvtárban jelkntezett nem használt könyvként?	Nem olvasott példány	Egyszer olvasott példány	Össz. péld.e könyvtárak állományában
100				
Banfi, A.: Válogatott írásai (1974)	3	4	-	4
Fehér M.: Jean-Paul Sartre (1980)	3	2	3	7
Földényi F. L.: A fiatal Lukács (1980)	6	9	-	10
Hauser A.: Találkozásaim Lukács Györggyel (1978)	5	3	2	9
Hegel, G. W. F.: A 'ermészetfilozófia (1979)	4	5	-	7
Hermann I.: Kant teleológiája (1979)	3	3	-	5
Hermann I.: Teleológia és történetiség (1980)	4	5	-	8
Kiss E.: A „K. u. K. világrend” halála (1978)	6	7	4	13
Kovács E.: Herzen (1978)	5	5	2	7
Magyar aranycsinálók (Torda I.) (1980)	4	4	1	7
A magyar filozófiai gondolkodás a századelőn (1978)	5	3	3	8
Nagy G.: Az egyedi egyetemes... (1980)	3	1	2	4
Narszkij I. Sz.: A nyugat-európai filozófia... (1980)	3	2	1	1
Nyíri K.: A monarchia szellemi életéről (1980)	3	1	2	5
Spinoza: Teológiai-politikai tanulmány (1979)	3	3	1	6
Szónyi Gy. E.: Titkos tudományok ... (1978)	4	3	2	8
Varga B.: Bölcséleti írások (1979)	3	2	1	4
A Vasárnapi Kör (Karádi É.- Vezér E.) (1980)	3	3	-	4
Wirth Á.: Lenin, a filozófus (1971)	3	2	1	5
Engels, F.: Az erőszak szerepe a történelemben (1979)	3	6	-	7
Klein M.: A marxista filozófia... (1975)	3	2	1	5
Marx, K.: Levelek a történelmi materializmusról (1976)	3	2	1	4
Szabó A.: A proletár forradalom világnézete (1977)	4	3	2	7
Bugyilova E. A.: A filozófia és a szovjet pszichológia (1978)	4	3	1	5
Csukovszkij, K. I.: Járm tanul a szó (1980)	3	2	2	4
Thao, T. d.: A nyelv és a tudat (1978)	4	4	0	7
Zazzo, R.: Pszichológia és marxizmus (1980)	5	6	2	9
150				

a táblázat folytatása

Szerző, cím, megjelenés éve	Hány könyvtárban jelentkezett nem használt könyvként?	Nem olvasott példány	Egyszer olvasott példány	Össz. pld.e könyvtárak állományában
Dworkin, J. N.: A mai polgári politika: gazdaságtan... (1980)	4	4	2	6
Elbert: A szocialista gazdasági alaptörvény (1978)	5	6	1	9
Ember, tudomány, technika (1977)	4	4	3	9
A szocializmus fejlődése az utópiától a tudományig (1975)	3	2	1	3
A fejlett szocialista társadalom gazd. (1979)	3	4	1	5
Forgács K.: A tőkés agrárfejlődés dilemmái (1974)	3	-	3	5
Fournier, Ch.: A négy mozgás és az általános rendeltetések ... (1978)	6	5	2	11
Fisch, M.: Kvantitatív és dinamikus közgazdaság (1974)	3	2	1	5
Hegedűs M.: A népgazdaság termelési szerkezetének... (1978)	3	2	2	6
Hevesi Gy.: Tanulmányok (1976)	4	4	-	5
Hicks, J.: Érték és tőke... (1979)	3	3	-	5
Hoffmann I.-né: A magyar háztartások... (1977)	3	3	-	3
Ignatovszkij, P.: A fejlett szocializmus (1975)	3	1	2	5
Jávorka E.: Műszaki fejlesztés (1978)	4	3	1	7
Kádár B.: Szerkezeti változások a világ ... (1979)	3	1	2	6
Keizerov, N. M.: A fogyasztói szemlélet kórtana (1979)	3	3	-	7
Korjagin, Á. G.: A szoc. pol. gazd. időszertű kérdései (1978)	3	3	2	7
Korunk kapitalizmusa (1979)	4	6	-	8
Kuczynski, J.: A növekedés vége? (1978)	4	4	1	6
Lenin, V. I.: A szocializmus építéséről (1976)	4	3	1	5
Lick, J.: Érték és tevékenység (1979)	3	3	1	6
Luxemburg, R.: A tőkefelhalmozás (1980)	4	3	1	8
Matkó I.: Mi újság a piacon? (1980)	4	2	2	8
Mazur, V. Ny.: Közgazdasági revizionizmus (1978)	4	3	1	6
Mill, S.: A szabadságról (1980)	5	5	-	8
Mračkovszkaja, I. M.: A revizionizmustól az árulásig (1974)	4	4	1	6
Nick, H.: A szocializmus és gazdasági növekedés (1979)	3	3	-	7
Pirityi O.: Tulajdonosi funkció, tulajdonosi tudat (1978)	3	3	-	6
Pogány Gy.: A munkamegosztás rendszeréről (1979)	4	3	1	4

a táblázat folytatása

Szerző, cím, megjelenés éve	Hány könyvtárban jelentkezett nem használt könyvként?	Nem olvasott példány	Egyszer olvasott példány	Össz. péld. könyvtárak állományában
Politikai gazdaságtan 1980	3	2	1	4
Rimalov, V. V.: A tőkés világgazdaság... (1980)	3	4	–	6
Rimler J. Fejlődéstudomány (1967)	3	3	–	4
Rubcov I. J.: Tudományos-technikai haladás... (1978)	3	3	–	4
Schumpeter, J. A.: A gazdasági fejlődés elmélete (1980)	3	3	–	6
Sraffa, P.: Áruk termelése árúk révén (1975)	3	–	3	4
Szurovcev: Ernst Fischer ideológiája... (1975)	3	1	2	4
A tudományos technikai forradalom... (1979)	4	2	2	4
Varga J.: A nagy válság (1978)	4	4	1	7
Bálint M.: Pedagógiai antropológia... (1980)	4	4	1	7
Bálin M.–Gumi M.–Mihály O.: A polgári nevelés... (1980)	3	5	–	7
Bang R.: A segítő kapcsolat, mint a személyes... (1980)	3	1	2	8
Bara J.: Strukturális változások... (1979)	3	3	3	7
Blonszkij, P.: Egy pedagógus emlékiratai (1978)	3	3	1	6
Dónes M.: Johann Fridrich Herbart ped. (1979)	4	5	1	9
Donáth B.: Személyiségformáló csoportok... (1980)	3	1	2	4
Durkheim, E.: Nevelés a szociológia (1980)	4	5	1	9
Egészségnevelés s közművelődés (1980)	4	2	3	6
Felkai L.: Eötvös József közoktatásügyi... (1980)	4	4	–	7
Gramsci, A.: Válaszút a pedagógiában (1979)	3	2	3	7
Gyenes L.: Világnézeti nevelés a pártoktatásban (1979)	3	4	1	7
Hevesi K. – Kenéz M. – Püspöky G.: A csecsemő fejlődése (1980)	4	4	4	11
Ifjúság, haza, internacionalizmus (1970)	4	4	2	10
Ilku Pál: Korszerű műveltség – szocialista ember (1977)	3	1	2	5
Juquin, P.: Ujjáépítjük az iskolát (1977)	3	3	2	6
Kabainé Huszka A.: Tanuljunk meg gyermeknyelven (1980)	3	1	2	8
Kerschensteiner G.: A jövő iskolája... (1979)	3	2	1	5
Köte S.: A szoc. munkaiskola kezdetei... (1979)	4	6	2	9
Köte S.: Tanácskozárság közoktatáspolitikája... (1979)	3	1	3	6

a táblázat folytatása

Szerző, cím, megjelenés éve	Hány könyvtárban jelentkezett nem használt könyvként?	Nem olvasott példány	Egyszer olvasott példány	Össz. péld.e könyvtárak állományában
Krupszkaja, N. K.: Az új pedagógia nyomában (1979)	4	4	7	9
Lawton, D.: Társadalmi osztály, nyelv és oktatás (1974)	5	3	2	8
Mérei F.: Felhőfűtek között (1950)	3	2	1	5
Mezei Gy.: A felügy. szerepe az isk. munk. korszerűsítésében (1980)	3	2	2	6
Montessori, M.: Az ember nevelése (1978)	3	1	2	3
Műveltségkép az ezredfordulón (1970)	3	2	2	7
Németh L.: Pedagógiai írások (1981)	3	2	2	4
Összehasonlító pedagógia (1980)	4	4	1	5
Radnai B.: Tanulmányok a pályaválasztás... (1980)	3	2	2	6
Szebenyi Pné: Társadalmunk normái... (1980)	3	6	-	7
Tanulmányok a magyar nevelésügy XVII.-XX. sz. (1980)	4	1	4	7
Sáfrán Gy.: Teleki Blanka és köre (1980)	3	2	2	7
Temesvári J.: „Tűzoltó leszel s katoná”... (1979)	3	5	2	9
Tóth L.: Tessedik Sámuel (1980)	5	5	1	8
Turóczy M.: A színek világa és a személyiség (1980)	4	3	3	9
Vekerdy T.: Beszélgesünk iskolásokról (1979)	4	3	2	6
Vészi J.: Alfa születik (1980)	3	4	1	6
Virizlay Gy.: Nevelőmunka a szocialista brigádokban (1977)	4	2	5	7
Zboray J.: Nagyszülők és unokák (1979)	5	4	3	13
Gyerek és anyanyelv (1979)	3	3	-	7
Barla Gy.: Nyelvtan, stílus, iskola (1980)	4	2	3	6
Budai L.: Grammatikai kontrasztivitás... (1979)	3	2	1	4
Buzás L.: A csoportmunka (1980)	3	1	2	6
Csebűseva, V. V.: A munkaoktatás pszichológiája (1974)	3	2	2	6
Fazekas Gy.: A biológiatanítás tudományos... (1976)	3	1	2	5
Gyárfás E.: Avatástól a ballagásig (1977)	4	1	4	10
Havasi P.: A természetudományi fogalmak alakulása (1980)	4	6	1	9
Hernádiné Hámoszky Zs.: Magyar nyelv és irodalom (1979)	3	2	1	5
Honffy P.: Filmelemzés a magyar órán (1977)	3	1	2	5

371

a táblázat folytatása

Szerző, cím, megjelenés éve	Hány könyvtárban jelentkezett nem használt könyvként?	Nem olvasott példány	Egyszer olvasott példány	Össz. péld.e könyvtárak állományában
Az integrált történelemtanítás útja (1980)	4	4	1	8
Juhász Á.: Új geológiai ismeretek a... (1980)	3	3	2	5
Katona G.: Az ember és környezete (1974)	3	1	4	5
Kaufmann A.: Matematikai újdonságok... (1972)	3	3	-	4
A kémia korszerű tanítása az ... (1980)	3	-	-	3
Kocsis J.: Szeptembertől júniusig (1979)	3	1	3	7
Köves: A földrajz tanítása (1976)	3	3	2	7
Mansfield, D. – Thomson, D.: Matematika új felfogásban (1979)	3	-	4	11
Maros D.: Az ifjúsági parlamentek és a szocialista dem. (1978)	4	2	3	11
Mayerné: Tankönyvi útmutató 2. osztályos... (1980)	3	3	-	5
Metzger, J.: Egy téma – 15 óra (1979)	3	2	2	5
Molnár I.: Pedagógusközösség igazgatói szemmel (1980)	4	1	3	6
Nagy Gy.: Cselekvés, tanulás és mozgástranszfer... (1978)	3	2	3	7
Nagy J.: Az OOK és a pedagógiai technológia (1979)	3	3	-	3
Németh T.: A magyar tanítás helyzete a ... (1975)	3	2	1	4
Németh T.: Technika 1. osztály (1980)	3	3	-	5
Noveanu, E. P.: Az oktatás programozástechnikája (1980)	3	4	1	7
Az oktatócsomag (1979)	3	4	1	7
Ormos M.: Az európai biztonság kérdése (1972)	3	3	1	4
Perczel S., Hogyan tanítsuk a kémiát... (1980)	3	3	-	5
Romankovicsné Tóth J.: Hogyan tanítsunk... (1978)	3	3	-	5
Seper J. – Montágh I.: A gyakori beszédhibák (1980)	3	3	1	8
Solymos: Széppróza művek elemzése... (1979)	5	1	4	12
Solymos N.: Bábu, bábjáték, személyiségformálás (1979)	3	3	-	8
Szabó Cs.: Hogyan tanítsuk korunk zenéjét (1977)	3	3	-	5
Szabó H.: Énekes improvizáció az iskolában (1980)	3	1	2	3
Szabó K.: Az ismeretek alkalmazása a történelem... (1978)	3	2	2	4
Szende A.: Anyanyelvi kalauz a család számára (1976)	4	2	1	3
Szende A.: Anyanyelvünk a középiskolában (1972)	3	5	2	9
	3	1	2	5

371

a táblázat folytatása

Szerző, cím, megjelenés éve	Hány könyvtárban jelentkezett nem használt könyvként?	Nem olvasott példány	Egyszer olvasott példány	Össz. péld.e könyvtárak állományában
Takács E.: Útmutató a magyar nyelv tankönyvcsaládjának ... (1980)	3	3	—	6
A tanulói önkormányzat fejlesztése (1978)	4	1	3	7
Timaffy L.: A néprajzi anyag felhasználása... (1977)	4	3	1	7
Tóth L.: Az átmenet nyelvi nehézségei... (1974)	3	1	2	3
Tüskés T.: Kortárs irodalom a középiskolában (1977)	3	3	2	4
Várhidiné: Irodalomtanítás a szakközépiskolában (1973)	3	5	1	5
Vastagh Z.: Mikrocsoportok az iskolai osztályokban (1980)	4	5	3	12
Veidner J.: A fizika tanítása (1976)	3	2	3	5
Összesen:	631	530	271	1150